

Telgraf ve telefon kanunu

No.
406

Fasıl : 1.

Inhisar

BİRİNCİ MADDE — Karasularıyla beraber bütün Türkiye Cumhuriyeti havzai Hükûmetindeki memaliki dahilinde telgraf ve telefon tesis ve işletmesi Hükûmetin tahtı inhisarında olup gerek mevcut, gerek atiyen vücade getirilecek bilûmunun telgraf ve telefon muhaberesi - tarz ve usulü için kullanılacak vesait ve şeklin mahiyeti ne olursa olsun - inhisara dahil ve işbu inhisarın tatbikatı ve istimali suretlerini kavaidini idare izafeten posta ve telgraf ve telefon idaresine mevdudur.

İKİNCİ MADDE — Posta ve telgraf ve telefon idaresinden usulen ruhsat istihsal edilmek şartıyla âtideki (A, B, P) fıkralarında tasrih edilen telgraf ve telefon tesisatı ve işletmesi mevkutan inhisardan müstesnadır.

A) Gerek bir şahsın tahtı tasarruf veya isticarındaki emlak, arazi ve müessesat beynindeki ve gerek işbu emlak ve arazi ve müessesatı Hükûmet şebekesine rap-teden telgraf veya telefon tesisatı;

B) Şimendifer gibi işletmesi için telgraf veya telefona ihtiyacı katisi mevcut ve müsbet olan müessesatı nafia ve hayriye tarafından yapılacak telgraf ve telefon tesisatı;

P) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinden telgraf veya telefon şirket ve kumpanyalarına imtiyaz veya ruhsat ile müsaade edilmiş olan telgraf ve telefon tesisatı, balâdaki (A) ve (B) fıkralarında gösterilen tesisatın munhasıran sahibi ruhsatın umur ve muamelâtı zatiyesini tedvir için istimali meşrut olup tesisatın ne gibi şart dahilinde yapılacağı ve bilhassa müddet ruhsat ve tesis ve istimalden naşı Telgraf ve telefon idaresine tediyesi muktazi resim miktarı ve bunun sureti istifası ve asayışı umumî ve emniyeti müdafaa-i memlekete müteallik takyidat ruhsatna mede tasrih edilecektir.

Telsiz telgraf ve telsiz telefon müstesna olmak üzere (A) fıkrasında mevzu bahis tesisatın umumî yollardan veya âhara ait arazi ve emlakten mürrur etmeyen aksamı için ruhsat istihsaline ve resim istimal tediyesine mahal yoktur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Balâdaki ikinci maddenin (P) fıkrasına müsteniden verilecek imtiyaz veya ruhsat her halde mevacid-i esasiyei âtiyeye tabi bulunur.

A) İmtiyaz veya ruhsatın mevzuu menrfii umumiyeye hâdim olup talibi imtiyaz veya ruhsatın şahsî menafiine ve havadis ve ilânat neşir ve fîruhtuna munhasır olamaz. İmtiyazın veya ruhsatın müddeti otuz seneyi tecavüz edemez.

Maamafih işbu müddetin ilk onuncu senesinin hitamında Hükûmet sahibi imtiyaz veya ruhsatın veya ana kaim şirketin tesisatını iştirâ eylemek hakkını muhafaza eder.

B) Posta ve telgraf idaresinin sahibi imtiyaz veya ruhsata ait bilcümle tesisat ve bunun işletmesi üzerinde heran mutlak bir surette hakkı teftiş ve murakabesi olduğu gibi sahibi imtiyaz bu teftiş ve murakabeyi temine hâdim her türlü tedabir ve tertibatı ahiz ve icraya mecburdur.

C) Sahibi imtiyaz veya ruhsat veyahut yerine kaim şirket imtiyaznamesiyle şartnamelerinde münderic taahhüdâtı bitmemiha ifa eylemediği surette imtiyaz veya ruhsat birinci ihtardan üç ay sonra yapılacak ikinci ihtarı mütaakıp fiilen mefsuh addedilir.

D) Sahibi imtiyaz veya ruhsat veyahut yerine kaim şirket kavanin ve nizamı haliye ve âtiyei Hükûmete ve beynelmilel muhaberatta Hükûmetçe kabul edilmiş olan mukavelât ve nizamât ahkâmına tebaaiyete mecburdur.

H) Emniyet ve selâmeti umumiye ve müdafaai memleket noktasiyle lüzum gördüğü takdirde Hükûmet tarafından sahibi imtiyaz veya ruhsat veyahut yerine kaim şirketin bütün tesisatı veya bunun bir kısmı üzerinde işletme muamelâtını muayyen veya gayri mahdud bir zaman tatil veya muamelâtı mezkûrenin doğrudan doğruya Hükûmetçe ifası hakkı mahfuz olup bundan dolayı sahibi imtiyaz veya ruhsat veyahut yerine kaim şirket bir tesisteki tesisatın Hükûmetçe işgal edildiği müddetçe imtiyaz veya ruhsatının temdidini talep edilemez.

V) Telgraf veya telefon inşaat ve tesisatının hitamından ve kabulü muvakkatin icrasından itibaren sahibi imtiyaz veya yerine kaim şirketin bileümle memurun ve müstahdemini Türklerden intihap ve istihdam olunacaktır.

Z) Hükûmetin tasvibine iktiran ettirilmedikçe imtiyaz veya ruhsatname ve şartnamelerde münderiç ücretler her hangi bir suretle tadil olunamaz.

H) Şehirler dahilinde telefon şebekesi tesisi hakkında o beldenin belediyesi heyetiyle diğer müntesipler tarafından imtiyaz talebi vukuunda şeraiti mütesaviyenin tahakkuku kayıt ve şartıyla belediyeler tereih kılınır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Harp sefinelerinden maada Türk sancağını hâmil bileümle sefain ve merakibi bahriye üzerinde gemiden hariçle muhabere için telgraf ve telefon alât ve edevatının ve eçhizesinin tesisi ve bunların işletilmesi Hükûmetten ruhsat istihsaline mütevakıftır. Ecnebi sancağını ve telgraf ve telefon tesisatını ve eçhizesini hâmil sefain Türk kara sularında buldukları müddetçe işbu tesisatı ve eçhizeyi ancak Hükûmetin müsaadesiyle istimal edebilirler. İşletilmesine müsaade olunmayan tesisat ve eçhize ve sefain Türk kara sularından çıkınca ya kadar Hükûmetçe mühür altına alınır.

Fasıl : 2

Salâhiyet

BEŞİNCİ MADDE — Hükûmet lüzum görülecek mahallere hat ve tel inşaat ve temdidine ve telgraf merakizi ihdas ile buralarda icra olunacak muamelâtın müddet ve nevini tâyin ve tellerini âhara icara salâhiyettardır.

ALTINCI MADDE — Hükûmet memaliki ecnebiye ile olan telgraf ve telefon münasebatını tesis ve tanzime ve bu bapta beynelmilel veya hususî mukavelât akdine ve bunlara tevfikan teati olunacak muhaberât ve mükâlemât ücretlerini tâyin ve tadil ve istifaya salâhiyettardır.

YEDİNCİ MADDE — Telgraf muhaberât ve telgraf mükâlematı yedi kısım olup keşide ve ahiz hususatında berveçhi âti tertip veçhile birbirine takdim ve tereih olunur.

1. Selâmeti hayatı beşere müteallik muhaberât ve mükâlemat;
2. Hükûmete ait mercii muhaberât ve mükâlemat;
3. Posta ve telgraf ve telefon idaresine ait müstacel muhaberât ve mükâlemat;
4. Müstacel hususi muhaberât ve mükâlemat;
5. Postat ve telgraf ve telefon idaresine ait muhaberât ve mükâlemat;
6. Hükûmete ait muhaberât ve mükâlemat;
7. Eşhasa ait muhaberât ve mükâlemat.

SEKİZİNCİ MADDE — Hükûmet, telgraf ve telefon muhaberât ve mükâlematından dolayı bir gûna mesuliyet kabul etmez.

DOKUZUNCU MADDE — Telgrafnamelerin asılları veya suretleri mürsil ve mürselinileyhten veyahut bunların vekâlet veya mezuniyetini haiz olanlardan ve mehakimden başka bir kimseye veya bir mahalle verilemez. Mehakim gerek doğrudan doğruya gerek bilvasıta telgraf muhaberatı hakkında her gûna malûmat talep ve ahzedebilir.

ONUNCU MADDE — Hususi telgraf ve telefon tesisatı eshabı, kanunen lâzım-gelen şeraiti ifa etmek kaydiyle, bu tesisatı Hükûmet tesisatı şebekesine raptet-tirmek hakkını haizdir.

ON BİRİNCİ MADDE — Posta ve telgraf ve telefon idaresi, dun veya âli te-vettürde kuvvetli cereyanı elektriki nâkillerin veyahut herhangi bir tesisatın telg-raf ve telefon muhaberesinin selâmetle teatisine zarar vermemesi için tedabiri ihtiya-tiye ittihazına ve ledelicap telgraf ve telefon muhaberesini tehlikeye ilka etmesi mel-huz olan kudreti elektrikiye nâkilleri ve mazarratı anlaşılan tesisatı tadil veya gü-zergâhını tebdil ettirmek hak ve salâhiyetini haizdir.

Telgraf ve telefon hututunun tesis ve temdidinden akdem yapılan kudreti elek-trikiye nâkilleri ile diğer tesisatın tebdil ve tadili güzergâhları lâzım geldiği tak-dirdir bu bapta yapılacak masraf, Posta ve telgraf ve telefon idaresi tarafından deruhte ve tesviye edilir.

ON İKİNCİ MADDE — Posta ve telgraf ve telefon idaresi kendi nâkil ve kablolarının tesis ve vazı için umuma ait arazi ve tarikleri işbu arazi ve turuk üze-rinde müriir ve ubura sureti daimede hâlel gelmemek üzere istimal etmek hak ve salâhiyetini haizdir. Meydanlar, köprüler, sahilleri de dahil olduğu halde umumî sular dahi tariki âm ad ve itibar olunur. Yolların hüsnü muhafazasına ait tesisat ile tramvay ve şimendifer ve diğer bileümle elektrik tesisatı telgraf ve telefon nâkil-lerine hâlel vermeyecek bir surette icra ve sevk ve idare olunur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Posta ve telgraf ve telefon idaresi telgraf ve tele-fon hututunun güzergâhına müsadif ve işbu hatların tesis ve inşasına mâni veya hututun mevcude üzerinde ârıza tevliidini bâis bulunan ağaçları budamak ve ledelicap zaruret miktarında katetmek hakkını haizdir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükûmet, eşhasın tahtı tasarrufundaki arazi-nin dahilinde ve emlâk ve müessesatın haricinde telgraf ve telefon tesisatı inşası-na salâhiyettardır. Ancak yapılacak tesisat işbu arazi, emlâk ve müessesatın istim-al ve istifadesini haleldar etmemesi lâzımdır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Telgraf ve telefon idaresi müvezzileri vazife ifası halinde Hükûmet, belediye, şirketler ve eşhas tarafından istifa olunan herhangi bir müruriye ve seyahat ücretlerinden muaf oldukları gibi telgraf ve telefon hutu-tunun inşa ve tamiriyle mükellef çavuşlar ve amele ve memurini fenniye dahi ifayı vazife halinde aynı muafiyetten müstefit olurlar.

ON ALTINCI MADDE — Adap ve ahlâkı umumiyeye mugayir ve asayışı mu-hil mahiyette olanlarla havaleyi muhtevi telgrafname mürsillerinden telgraf idareleri ispati hüviyet etmelerini talep edebilir. İspati hüviyet etmiyen mürsilin telgrafnamesi kabul olunmaz.

Fasıl : 3

Ahkâmı cezaiye

ON YEDİNCİ MADDE — Tesisi kanunen ruhsat istihsaline mütevakkıf olan

mahallerden birisinde bilâ ruhsat telgrafveya telefon tesisatı bulunduğuna dair delâil ve emaratı kâfiye mevcut olduğu takdirde telgraf ve telefon idaresi canibinden müddeiumumiliğe müracaat ve ihbarı keyfiyet olunur. Müddeiumumilikçe derhal istihsal olunacak taharri emri üzerine o mahalde alelûsul taharriyat icra kılınır. Ledettaharri mahalli mezkûrde elde edilecek muhabere ve muhavere alât ve eçhizesi muvakkaten istimalden iskat veya zaptolunarak sahibi hakkında takibatı kanuniye yapılır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — İşbu kanundan evvel yapılmış olup ikinci madde mucibince ruhsat veya imtiyaz istihsaline tabi olan telgraf ve telefon tesisatı eshabı, ruhsat veya imtiyaz ahzı için kanunun tarihi mer'iyetinden itibaren üç ay zarfında müracaata, müracaatı vakıa Hükümetçe terviç edilmediği takdirde tahriren vukubulacak tebliğ tarihinden bilitibar iki ay zarfında tesisatı mezkûreyi refe mecburdurlar.

Tâyin olunan müddetler zarfında ruhsat veya imtiyaz alınmamış ve kaldırılmamış olan veyahut bilâ ruhsat yapılmış bulunan bilcümle telgraf ve telefon tesisat ve eçhizesi müsadere edilerek eshabından on liradan yüz liraya kadar cezayı nakdî alınır.

ON DOKUZUNCU MADDE — Ruhsatnameli telgraf ve telefon müesseseleri telgraf ve telefon idareleri tarafından icabında teftiş olunabilir. Kanun ahkâmına ve şeraiti mukarrereye muhalif harekât ve muamelâtta buldukları sabit olan müesseseler eshabından bir liradan yirmi liraya kadar cezayı nakdî olunır.

YİRMİNCİ MADDE — Muhaberatın ihlâli mahremiyeti yani kanunen muayyen ve musarrah ahvalin gayrisinde bir telgraf veya telefon muhabere veya mükâlemesinin şahsı âhara işaası yahut birisine ait muhaberatın mevcudiyetinden şahsı âharın haberdar edilmesi sureti mutlakada memnudur. Muhalif harekette bulunan telgraf ve telefon memurları on beş günden altı aya kadar hapis ve beş liradan elli liraya kadar cezayı nakdî ile mücazat olunurlar.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Telgraf ve telefon muhaberat ve mükâlematını ankasdin tağyir veya bir telgrafnameyi kasden imha veya sahte telgrafname tasni veya sahte bir telefon mükâlemesi icra eden veya ettiren telgraf ve telefon memurları bir seneden üç seneye kadar ve işbu efale muttali olupta mafevkine malûmat vermiyenler dahi on beş günden üç aya kadar hapsolunurlar.

Telgraf ve telefon muhaberat ve mükâlematını ankasdin tehir eden ve ettiren telgraf ve telefon memurları üç aydan bir seneye kadar ve işbu tehhür cürmüne muttali olupta mafevkine malûmat vermiyenler yirmi dört saatten bir haftaya kadar hapsolunurlar.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Vazifedar memurlar ile vazifeten bulunması muk-tazi olanlardan maada hiç kimsenin memurini aidesinin mezuniyetini almaksızın telgraf ve telefon muhabere ve mükâleme odalarına girmesi memnu olup hilâfında hareket edenlerden bir liradan beş liraya kadar cezayı nakdî alınır.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Gayri resmî muhaberatı resmî bir mahiyette geçiren ve geçirtenlerden bir kat ücreti kanuniyeden maada bir liradan beş liraya kadar cezayı nakdî alınır. Kezalik hususi muhaberatı servis tarzında geçiren telgraf memurlarından bu telgrafname ücretiyle beraber bir liradan beş liraya kadar cezayı nakdî alınır.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Telgraf ve telefon hututunun güzergâhı imtidadınca hiç bir kimse tarafından işbu hututa temas edecek ağaç dikilmesi caiz

olmadığı gibi telgraf direklerine hayvan bağlamak ve direkleri başka bir maksat için kullanmak, kasıt veya müsamaha neticesi olarak direk ve mesnetlerle tellere, kablo ve izolâtorlere veya hattın diğer aksamına zarar iras etmek sureti katiyede memnudur. Hiç bir kimse, merakibi bahriyeden hiç biri telgraf kablosu yakınına ağ veya demir atamaz. Şu memnuiyet hilâfında hareket edenler bir liradan on liraya kadar cezayı nakdî veya bir günden bir aya kadar hapis ile mücazat olunur.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Bir telgraf veya telefon hattının yakınında ağaç kesmek veya kuyu kazmak veya inşaat yapmak veya bir hane ve sair mebaniyi yıkmak gibi hututun ârizadar olmasına sebebiyet verilebilecek herhangi bir ameliyatı icra etmek isteyen ashabı emlâk ve arazi veya bunların müstecirleri ameliyatın icrasından lâakal üç gün evvel Telgraf ve telefon idaresini tahriren haberdar etmesi lâzımdır ve Telgraf ve telefon idaresi de bu suretle haberdar edildiği ameliyatın telgraf ve telefon hututuna zarar iras eylememesini temin edecek tedabir ittihaz için nihayet üç gün zarfında bir memur tâyin ve izamına mecburdur. Bu madde hilâfında hareket edenler bir liradan on liraya kadar cezayı nakdî ile mücazat olunurlar.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Kasten veya gayrimeşru bir surette menafii umumiyeye ait telgraf veya telefon hattını bozan veya muhaberatı sekte dar veya tatil eden veya telgraf ve telefon merkezleri binalarına ve alât veya makinelerine zarar veren ve herhangi bir vasıta ve tarik ile olursa olsun telgraf veya telefon memurlarını ifayi vazifeden ve hututun muhafaza ve inşasına veya tamiyatına memur olanları da bu hizmetlerinin icrasından meneden kimseler yirmi beş liradan beş yüz liraya kadar cezayı nakdî veya bir aydan bir seneye kadar hapis ile mücazat olunur. Telgraf ve telefon muhaberatını isyan veya şekavet esnasında duçarı inkıta ve sekte edenlere balâda muayyen cezanın her ikisi birden tatbik olunur. İşbu efal ve harekâtın muharrik ve müşevvikleri hemfiil addolunurlar.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Telgraf, telefon muamelât ve umurunu gayrimeşru bir surette tatil veya kasten ihlâl eden telgraf ve telefon memurları bir aydan bir seneye kadar hapis cezasına mahkûm edilir. Bu bapta tertibatı yapanların cezaları taz'if olup işbu tertibatın reis ve müşevvikleri de üç aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla tecziye olunur.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — İşbu fasıldaki efal ve harekâtı memnuadan mütevellit bilûmum zarar ve ziyanı fail ve müsebbipleri tazmin ile mükelleftir.

Fasıl : 4 *Ücürat*

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Telgraf ücretleri dahilde berveçhiatidir:

K. P.

15	Aynı şehir dahilindeki merakiz arasında teati olunacak telgrafnamelerden yirmi kelimeye kadar.
30	Aynı şehir dahilindeki merakiz arasında teati olunacak telgrafnamelerden yirmi kelimeден fazlası beher kelimedede
2	Şehir haricinde teati olunacak telgrafnamelerden beher kelimedede
1	Türkçe matbuata ait telgrafnamelerden beher kelimedede

para K.

15 Davetiye ücreti

Yukarıki ücretler beher üç dakikalık mükâleme için muteberdir. İki mütevali mükâleme altı dakikayı tecavüz edemez. İki şehir arasında iki abone arasındaki mükâleme için davet ücreti alınmaz. Hem mebde hem müntehasında telgraf merkezi bulunan mevaki arasında telefon hututu hususiyesi tesis edilemez.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Matbuat telgrafnameleri türkçe intişar eden gazeteler ve resaili mevkute ve ajansların idareleri ve muhabirleri tarafından munhasıran bu gazete ve resaili mevkute ve ajanslarda neşredilmek üzere havadis ve istihbaratı siyasiye ve iktisadiyeye dair olmak ve gazete ve resaili mevkute ve ajansların idareleri namına yazılmak lâzımdır.

Mütaaddit adresli usulünden mâada işaret mahsusayı ve şahsi ve ücretli işaret ve ilânatı ihtiva edemeyecek olan işbu telgrafnamelerin kabulü ve keşide şerait ve saati telgraf idaresince tâyin olunur.

OTUZ İKİNCİ MADDE — İmtiyazlı telgraf ve telefon tesisatı şirketlerinin kendi şebekelerine ait muhaberat ve mükâlemata mahsus ücretler işbu şirketlerin imtiyaz mukavelenamelerinde tasrih olunur.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Yukarıki ikinci maddenin (A) fıkrasında mezkûr hututu hususiyenin her devresi için beher kilometre veya kesri başına senevi 300 kuruş resimi istimal istifa olunur. Hututu hususiyeye bir santrala merbut bulunursa devrenin adedi santrala merbut bütün tellerin miktarına göre tahaddüs edecek terekkiyat adedi kadar itibar ve resimü istimal dahi bir suretle tahaddüs edecek muhtelif devreler arasındaki mesafata göre hesap ve istifa olunur.

İşbu kanunun neşrinden evvel müesses hututu hususiyeye dahi mezkûr miktarda resme tabidir.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Devair ve makamata resmîye ve ücretsiz muhaberatı bulunan bilcümle müessesat ve eşhası hükmiyenin telgraf muhaberatı dahi 1340 senei maliyesi iptidasından tibaren ücrette tabidir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — İşbu kanuna mugayir olan ahkâm mülğadır.

OTUZ ALTINCI MADDE — İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren meriyülicradır.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrasına Dahiliye ve Adliye vekilleri memurdur.

28 cemaziyelâhir 1342 ve 4 şubat 1340

<i>Meclis Heyeti Umumiyesince kabulü</i>	:	<i>Doksan beşinci içtimain birinci celsesinde</i>
<i>Cumhuriyet riyasetine tebliği</i>	:	<i>5 . II . 1340 tarih ve 1/118 No. lu tezkere ile</i>
<i>Berayi nesir ve ilân kanununun Basvekâlete tebliği edildiğini müs'ır Cumhuriyet Riyasetinden mevruz tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	<i>Cilt Sayfa</i>
<i>Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfa numaraları</i>	:	<i>5 46,118,120,222:268,287:316,331:368, 421:424,514,515,582:604,612:613,622, 626,665:666</i>